

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 10-go i 23-go

Redaktorowie:

Wydawca:

Prof. R. Załoziecki i Dr. St. Bartoszewicz z Krajowego Towarzystwa Naftowego

1928

2912
C2337

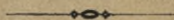
NAFTA

ORGAN „KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO“ WE LWOWIE.

ROCZNIK XVI. — 1908.

Redaktorowie :

Dr. St. Bartoszewicz i Prof. R. Załoziecki.

PRZEGLĄD TECHNICZNY NAFTOWY

ORGAN „ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH“ W BORYSŁAWIU.

ROCZNIK II. — 1908.

LWÓW.

Z Drukarni „Słowa Polskiego“, pod zarządem J. Ziemińskiego.
1908.

ATIA

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 10-ego i 25-ego

Prenumerata wynosi rocznie 16 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kraszewskiego l. 1, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 1.

Sprawozdanie z działalności Kraj. Tow. naftowego za rok 1907. — W sprawie założenia Towarzystwa sprzedaży ropy. — Statystyka kopalń naftowych w Tustanowicach za grudzień 1907. — Z prasy: Przemysł naftowy w Galicyi. — Korespondencya. — Kronika.

Sprawozdanie

z działalności Krajowego Towarzystwa naft.
za rok 1907.

Rok 1907 w historii rozwoju przemysłu naftowego będzie niezawodnie jednym z najwięcej charakterystycznych; pierwsza i druga połowa tego roku stoją w rażącej między sobą sprzeczności pod względem stanu ekonomicznego, mimo, iż zły stan ekonomiczny naszego przemysłu w drugiej połowie ubiegłego roku jest w znacznym stopniu wynikiem względnie pomyślnego stanu w pierwszej połowie roku; takie gwałtowne przejście od pomyślnego stanu do bardzo niekorzystnego w przeciągu paru miesięcy zaledwie jest możliwe tylko w przemyśle naftowym i stanowi poniekąd jego charakterystyczną cechę.

Początek ubiegłego roku zapowiadał się dla naszego przemysłu bardzo pomyślnie; towarzystwo „Petrolea“ pod egidą Zakładu Kredytowego zdołało skupić w swojej organizacji większą część czystych producentów surowca naftowego; „komitet zaufanych“ ze strony producentów, do którego należała sprzedaż ropy i kierunek polityki handlowej, rozpoczął akcyę zmierzającą do podniesienia

ceny ropy; produkcya Borysławia i Tustanowic utrzymywała się mniej więcej na jednym poziomie; skartelowane rafinerye odbierały zakupioną jeszcze w poprzednim roku od tow „Petrolea“ ropę; ekspedycya ropy była nawet cokolwiek silniejszą, niż produkcya.

Jednakowoż już w pierwszej połowie ubiegłego roku zaczęły powoli w organizacji przemysłu naftowego powstawać rysy, które groziły rozbiem całej organizacji. Producenti-rafinerzy zwlekali ciągle z przystąpieniem do organizacji ze swoją produkcją surowca pomimo usiłowań Zakładu Kredytowego skłonienia ich do tego; rafinerye nafty, nie mające produkcyi własnej, zaczęły się zaopatrywać w ropę na wolnym targu, omijając kupno ropy od „Petrolei“; za ropę na wolnym targu płacono znacznie więcej, niż wynosiła zaliczka dawana przez „Petroleę“ na zamagazynowaną ropę; rezultatem tego było, iż niektórzy producenci surowca lub właściciele procentów „brutto“ na kopalniach zamiast przystępować do organizacji, któraby mogła skupić całą produkcyę, do niej nie przystępowali, a ci, co już przystąpili, zaczęli się powoli z pod organizacji wyłamywać.

„Petrolea“, chcąc ograniczyć sprzedaż ropy na wolnym targu, zaczęła sama skupować ropę od „outsiderów“, ofiarując jeszcze wyższą cenę, niż dawały rafinerie; zaczęło się, wprawdzie mimowolne, ale bardzo skuteczne kultywowanie i popieranie przez samą organizację outsiderstwa; producenci stojący po za organizacją, byli benjaminkami, którym daleko lepiej się powodziło, niż członkom organizacji; gdy ci ostatni za wyprodukowaną ropę dostawali zaliczki $2\frac{3}{4}$ korony od cetnara, „outsiderzy“ sprzedawali nie tylko wyprodukowaną, ale jeszcze ukrytą ropę w szybach na parę miesięcy naprzód po cenie 4 korony i więcej. W maju rozbił się kartel rafinerów naftowych, ale natychmiast powstało stowarzyszenie czystych rafinerów „Union“, które zaczęło skupowywać ropę od „outsiderów“, umyślnie podkopując organizację „Petrolea“. „Petrolea“ i „Union“ rywalizowały jakiś czas ze sobą w wyłapywaniu produkcji u tych szczęśliwych „benjaminków“, którzy do organizacji nie należeli. „Komitet zaufanych“ Petrolei, widząc podniesienie się cen ropy na wolnym targu, nie chciał po niższej cenie sprzedawać ropy grupie rafinerów, którzy zrobili „Petrolei“ propozycję kupna większej ilości ropy po niższej cenie na eksport; sytuacja stawała się coraz więcej naprężoną; rafinerzy wykupywali resztki ropy od „outsiderów“, zmuszeni byli nawet ograniczyć eksport nafty rafinowanej i już zaczęli odczuwać brak ropy na wolnym targu, „Petrolea“ natomiast musiała magazynować coraz większe ilości ropy; miejsce wolne w rezerwoarach zaczęło się zmniejszać; fundusz, jaki Zakład Kredytowy przeznaczył na zaliczkowanie ropy (11 milionów kor.) wyczerpał się tymczasem i Zakład kredytowy postawił warunek: przystąpienie do organizacji 95% produkcji albo wypowiedzenie układu finansowego o zaliczkowanie ropy. Nawet i wtedy nie wszyscy producenci zrozumieli grozę sytuacji i w tej ostatniej krytycznej chwili nie podtrzymali organizacji; organizacja została rozbita 30. czerwca ubiegłego roku; zaliczki, które Zakład Kredytowy obowiązany był jeszcze wypłacać przez 2 miesiące, zostały zredukowane do $2\frac{1}{4}$ koron. W sierpniu raptownie wzro-

śla produkcja Tustanowie; szyb „Wilno“ zaczął wyrzucać 80 wagonów na dobę; zabrakło miejsca w rezerwoarach; cena ropy spadła do k. 1·10—1·20; rozpoczęła się gorączkowa sprzedaż ropy na wolnym targu, która trwa dotychczas; ropę sprzedaje się niżej kosztów produkcji, byle usunąć produkcję i pokryć bieżące wydatki kopalni.

Stan taki w znacznej części spowodowała nieopatrność tych producentów, którzy dla chwilowych zysków nie przystąpili we właściwym czasie do organizacji, dalej fałszywa, choć może w najlepszej myśli prowadzona polityka „Petrolei“, zjednywania opornych przez specjalne przywileje i bonifikacje, co wywołało wręcz przeciwny skutek; usiłowania części rafinerij, zgrupowanych w tow „Union“, dla rozbitcia organizacji i wreszcie brak instytucji finansowej, któraby odpowiednio do rozmiarów dzisiejszych naszego przemysłu, mogłaby zaryzykować znacznie większy kapitał, niż 10 milionów, aby w końcu opanować cały targ ropy; niezawodnie ogólne zmniejszenie się zapasów gotówki w Europie, wywołane przesileniem amerykańskim odegrało tutaj także pewną rolę.

Faktem jest bądź co bądź smutnym, że przemysł nasz popadł w okres dłuższego przesilenia, z którego tylko bardzo powoli będzie mógł wybrnąć; mamy nadzieję wszakże, że w tym już roku sytuacja zacznie się polepszać.

Sprawy organizacji.

Krajowe Towarzystwo naftowe przez cały ubiegły rok sprawom organizacji przemysłu naftowego, jako sprawie najważniejszej, poświęciło bardzo wiele uwagi i pracy; w okresie, gdy istniała jeszcze organizacja, zwołaliśmy kilka wieców do Drohobycza, na których przedstawiliśmy korzyści silnej organizacji producentów i staraliśmy się opornych nakłonić do przystąpienia do organizacji; w maju i czerwcu roku sprawozdawczego, gdy organizacja chwiała się, na wiecach wskazywaliśmy na niebezpieczeństwo rozbitcia organizacji, szeroko omawialiśmy tę sprawę w prasie w artykułach umieszczonych w „Słowie Polskim“; pod przewodnictwem członka naszego Wydziału hr.

Zamoyskiego utworzył się nawet komitet ratunkowy, który tak w kraju, jak i nawet w Berlinie, gdzie istnieje siedziba spółek niemieckich, starał się w ostatniej chwili jeszcze nakłonić opornych do podtrzymania organizacyi. Gdy jednak wszystkie usiłowania rozbiły się o krótkowidztwo części producentów i organizacya została rozbitą, wtedy Krajowe Towarzystwo naftowe, jako jedyny widomy znak łączności przemysłowców naftowych, w ich imieniu rozpoczęło akcyę żywszego zainteresowania sprawami przemysłu rządu krajowego i centralnego.

Akcyą u rządu krajowego i centralnego.

Pod egidą naszego Towarzystwa udawała się kilkakrotnie deputacya przemysłowców naftowych z memoryałami przedstawiającymi groźne położenie przemysłu do ministrów we Wiedniu, do Koła Polskiego, do pp. Marszałka krajowego i Namiestnika. Pierwszy z pomocą naszemu przemysłowi przyszedł Sejm krajowy, który podczas sesyi jesiennej uchwalił kredyt 1½ miliona koron na budowę zbiorników krajowych; zbiorniki te już obecnie są w budowie i mogą utworzyć w przyszłości związek organizacyi krajowych producentów.

Postulaty przemysłu naftowego do centralnego rządu sformułowało nasze Towarzystwo ostatecznie w memoryale wniesionym do prezydium Koła Polskiego i do ministerstwa kolejowego w październiku roku sprawozdawczego; w memoryale tym domagaliśmy się trzech najpilniejszych rzeczy dla ułatwienia ekspedycyi i rozszerzenia zbytu na ropę.

1. Rozszerzenia dworca borysławskiego.
2. Powiększenia parku cystern kolejowych.
3. Zniżenia taryfy przewozowej na ropę do celów opałowych.

Żądania nasze poparliśmy artykułami w prasie codziennej i dzięki zabiegom posłów Battaglii, Kolisechera, Loewensteina, Małachowskiego i Zarańskiego, — którym na tym miejscu składamy podziękowanie, uzyskaliśmy zainteresowanie się temi sprawami rządu. Pan minister Korytowski w swoim exposé budżetowym wspomniął o potrzebach przemysłu naftowego i przyrzekł je uwzględnić. Prace około rozszerzenia dworca bo-

rysławskiego są już w toku, jakkolwiek rząd przeznaczył na ten cel zbyt szczupły kredyt. Dalej rząd nosi się z projektem zakupna dla użytku producentów, a więc specjalnie dla ropy opałowej pewnej ilości cystern, lecz dotychczas jeszcze cysterny te nie są zamówione, na co może wpływają inne projekty organizowania specjalnych pociągów naftowych i w ten sposób zużytkowanie lepszego biegu istniejących cystern; w każdym razie oczekujemy pod tym względem szybkiej decyzji rządu.

Sprawa zniżenia taryfy na ropę opałową jest już opracowywaną w ministerstwie; odnośny referent ze strony ministerstwa kolejowego badał stosunki na miejscu w Borysławiu i jak się dowiadujemy, istnieje projekt obniżenia taryfy do stacyj kolejowych w zachodniej Galicyi i w innych prowincjach austriackich, gdzie jest większa konkurencya z węglem.

Szerszemu stosowaniu ropy do celów opałowych Towarzystwo nasze poświęca bardzo baczna uwagę, upatrując w rozszerzeniu zbytu na ropę do tego celu jeden z najważniejszych środków łagodzenia i zmniejszenia zbyt często powtarzających się przesileń w naszym przemyśle, spowodowanych nadprodukcją. Brak ogólny węgla jest obecnie bardzo dogodnym momentem do zastępowania go ropą. Towarzystwo nasze wydało w języku polskim i niemieckim broszurę objaśniającą korzyści opalania ropą i rozesała ją do fabryk w Galicyi, na Węgrzech i niektórych prowincjach austriackich, poza tem ciągle bezinteresownie udziela szczegółowych informacyj w tej sprawie wszystkim, którzy do Towarzystwa się zwracają.

Ponadto Towarzystwo nasze dało inicjatywę do związania Związku producentów dla ropy opałowej „Ropał“. Związek „Ropał“ w przeciągu paru miesięcy zdobył kilka nowych zakładów fabrycznych, które przeszły na opalanie ropą, jako to: Fabryka dachówek w Kołomyi, Rzeźnia miejska we Lwowie i kilka gorzelń.

Pod względem znaczniejszego jeszcze stosowania ropy do celów opałowych w kraju naszym dałoby się bardzo dużo zrobić; do tego jednak potrzebną jest ściślejsza organi-

zacya producentów surowca oparta na tej zasadzie, że producenci zobowiązaliby się pewną część produkeyi na cele opałowe dawać po cenach konkurencyjnych z węglem; w ostatecznym wyniku przeciętna cena uzyskana za ropę mogłaby być przy dzisiejszych cenach węgla dość wysoką.

Ustawa naftowa.

Przechodząc do specjalnych spraw, jakimi zajmowało się nasze Towarzystwo, musimy wspomnieć o uchwaleniu na sesyi jesiennej przez Sejm krajowej ustawy naftowej.

W sprawozdaniu zeszłorocznem omawialiśmy obszernie sprawę ustawy naftowej i jej główne zasady. Na początku roku sprawozdawczego Towarzystwo nasze miało sposobność przez udział w ankiecie rządowej wyrazić jeszcze swoje życzenia co do niektórych zmian w krajowej ustawie naftowej, a mianowicie przede wszystkim, by minimum kopalni naftowej wynosiło przynajmniej 12.000 m² zamiast projektowanych 8.000 m², obroniło dalej paragraf o radzie naftowej krajowej, którą rząd zamierzał wyeliminować z ustawy, uzyskało więcej przychylną stylizację § 64 ustawy o zakazie stawiania budynków prywatnych na polu naftowym, jeśli to przeszkadza prawidłowemu wydobywaniu minerałów. Życzenia te w ustawie zostały uwzględnione. Gdy ustawa była już przedmiotem obrad Sejmu, Towarzystwo nasze ciągle czuwało nad jej losem i jeszcze w ostatniej chwili uzyskaliśmy dogodne postanowienia przejściowe dla przemysłowców naftowych uwalniające od nowych postanowień o minimum obszaru kopalni tereny naftowe zakontraktowane notaryalnie przed wejściem w życie ustawy.

Ustawa ta wkrótce już będzie przedłożoną do sankeyi cesarskiej.

Wymiar należytości od kontraktów naftowych.

Z wejściem nowej ustawy w życie przemysłowcy naftowi uzyskują własność rzeczy nieruchomości; stąd przy zawieraniu kontraktów naftowych wynikałoby niebezpieczeństwo dla przemysłowców naftowych płacenia wysokiej należytości od kontraktów naftowych nieraz ponad 4%. Dzięki naszym

staraniom, popartym bardzo energicznie przez posła Małachowskiego, udało się nam uzyskać na lat 10 wymiar od kontraktów naftowych według skali od rzeczy ruchomych, więc tylko $\frac{3}{4} - 1\frac{1}{4}\%$. (Dok. nast.)

W sprawie założenia towarzystwa sprzedaży ropy.

Gospodarstwo ekonomiczne Austrii od czasu często bardzo dotkliwie, iż to co gdzieindziej jest naturalnem i samo przez się zrozumiałem — u nas tak trudno toruje sobie drogę.

Utykamy na tem, iż zamiast skierować wzrok wprost przed siebie, dajemy się powodować najrozmaitszemi formułkami i rzekomymi interesami, które prowadzą do coraz nowych trudności i przesileń.

Podobnie rzecz się ma i z naszym przemysłem naftowym.

Gdyby oba czynniki — producenci surowca i rafinerzy — zamiast zwalczać się wzajemnie w bezustannych drobiazgowych utarczkach, zjednoczyli się pod wspólnym sztandarem dla wspólnej pracy, — wtedy byt obu otrzymałby silne i niewzruszone oparcie i podstawę.

Przejdźmy obecnie do istoty rzeczy.

Wszysey chyba zdają sobie jasno sprawę z tego, gdzie szukać należy zarodku rozpaczliwych stosunków panujących na rynku ropy.

Zło leży jedynie i wyłącznie w dezorganizacyi producentów surowca.

Znamy zatem siedlisko choroby i użyć nam trzeba wszystkich sił, by ją pokonać i raz na zawsze odejąć możliwość powrotu gangreny toczącej nasz organizm.

Środkiem do tego jest: założenie towarzystwa sprzedaży ropy!

Nie zapoznajemy zupełnie trudności stojących na przeszkodzie temu przedsięwzięciu, mimoto jesteśmy najsilniej przekonani, iż po latach dziesięciu od dnia dzisiejszego — gdy takie towarzystwo dawno się rozwinie i opłaci — interesenci nie będą mogli wprost pojąć, iż tak zbawienna instytucya o wiele wcześniej nie została założoną.

Organizacyę która dotąd figurowała ja-

ko towarzystwo sprzedaży, nazwać raczej należy, Towarzystwem zakupu ropy dla rafinerów.

Do zupełnie innych rezultatów doprowadziłoby natomiast towarzystwo sprzedaży, w którym żaden rafiner nie śmiałby zasiadać i zabierać głosu.

Towarzystwo to nie pojmowałoby zadania swego w ten sposób, by drugich — w tym wypadku rafinerów — zgnieść; błędu tego który musiały się na niem zemścić nie śmiałoby ono nigdy popełnić. Gdyż podobnie, jak ofiarowaną przez rafinerów cenę 1 kor. za 100 kg. napiętnować należy, jako fakt, którego bliżej nazwać nie chcemy, tak też równałoby samobójstwu, gdyby producenci kiedykolwiek pozwolili sobie dyktować rafinerom lichwiarskie ceny za ropę. Nie należy zapominać, że ropa nie płynie w Galicyi otwartą strugą, nie trzeba sądzić, że wystarczy zaczerpnąć tylko ze strumienia, by rzucić ją na targ.

Należy ciągle mieć na oku, z jak znacznymi ofiarami, ryzykiem i trudnościami połączone jest poszukiwanie ropy we wnętrzu ziemi, ile nadziei i egzystencji padło już ofiarą przemysłu. A skoro wreszcie uśmiechnęło się komuś szczęście i po długotrwałem oczekiwaniu i niepewności udało mu się zdobyć ten cenny produkt, to rezultat jego pracy i wkładów musi przynajmniej należycie się opłacić. Skąd się wziąć ma kapitał dla tego przemysłu, gdy ten, który miał szczęście odwiercenia ropy, zamiast sprzedać swój produkt po odpowiedniej cenie, musi go za byle co oddać.

Porównując zawstydzająco niską cyfrę, z którą Galicya w r. 1890 (9165 wagonów) uczestniczyła w światowej produkcji ropy, z cyfrą produkcji w r. 1906 (76.044 wag.) widzimy jak dalece zdolną do rozwoju zawsze dotąd była nasza produkcya, i jak znacznie mogłaby jeszcze wzrosnąć, gdybyśmy należycie umieli wyzyskać wszystkie źródła zbytu. O względnej nadprodukcji może być mowa tylko chwilowo.

Rafinerie nasze prowadzą eksport w sposób zupełnie niewystarczający. Eksport Austrii nie zajmuje wybitnego stanowiska ani w Niemczech, ani we Francji, ani w Anglii, ani

w żadnym innym kraju. Drobnostkowa wojna domowa zbyt silnie okupuje miarodajne czynniki.

Zupełnie inaczej musiałyby się sprawa ta ukształtować, gdybyśmy posiadali należycie zorganizowane Towarzystwo sprzedaży ropy.

Nadzwyczaj ucziwie i solidnie prowadzone takie towarzystwo, musiałyby w niektórych wypadkach stosować przymus, który jednak bardzo rychło okazałby się dobrodziejstwem.

Producenci nasi musieliby, — w ich własnym interesie — być zniewoleni do przystąpienia. Zaślepieni „outsiderzy“ musieliby być zupełnie odosobnieni; środków ku temu mamy podostatkiem i przytoczę poniżej kilka tylko.

Właściciele terenów naftowych mający skutek posiadania procentów brutto, istotny interes w należycie prowadzonym towarzystwie sprzedaży ropy, stawialiby przy zawieraniu kontraktu dzierżawy terenu za warunek: „przystąpienie do towarzystwa sprzedaży“.

I rząd musiałby wreszcie uznać, iż tak ciężkie przesilenia, jakie niejednokrotnie już nawiedzały rynek ropny w Galicyi, dadzą się tylko radykalnymi środkami usunąć, i przyznałby wszelkie udogodnienia, jak np. zniżkę taryfową dla ropy, dostawę wozów cysternowych i inne udogodnienia — jedynie tylko towarzystwu sprzedaży.

Z tych samych przyczyn i kraj udzielał by swej pomocy w drodze towarzystwa sprzedaży.

Rafinerie pociągające ropę z towarzystwa sprzedaży, — a byłyby one niewątpliwie w większości — musiałyby pod rygorem wykluczenia na zawsze, zobowiązać się, nie zakupywać ropy u „outsiderów“.

Te zaś rafinerie, które nie będą pokrywały swego zapotrzebowania w towarzystwie od samego początku — zostałyby dopiero w rok po zgłoszeniu przystąpienia — przyjęte, jako odbiorcy ropy.

Środki te dziś — zdawać się mogą zbyt surowe i drakońskie, — zważywszy jednak dobre intencje i cele do których towarzystwo sprzedaży w interesie ogółu interesowanych

zmierza — środki te zasługują raczej na miano łagodnych.

Zapytajmy dla przykładu tych, producentów — którzy unikali dotychczas organizacji, gdyż udało im się na krótki przeciąg czasu uzyskać lepsze ceny — „jak im się dziś powodzi?”

A zarazem, jak dotkliwie odczuć się dała walka konkurencyjna tym rafineriom, które zakupiły swą ropę po normalnych cenach, — w obec rafinerij, które pokrywały swe zapotrzebowanie w czasie deruty ceny.

Tryumf tych szczęśliwców obrócić się wszakże może w żalobę.

I zapytujemy, czy podobne stosunki leżą w interesie rafinerów?

Sprężyste kierownictwo towarzystwa sprzedaży musiałyby i temu przeszkodzić, by przeciw rafineriom solidnie i po kupiecku między sobą konkurującym, nie wystąpiła jakaś niesolidna rafineria ze zgubną i nieuczciwą konkurencją.

Stoimy obecnie przed olbrzymim przewrotem na polu opalania kotłów. Opalanie kotłów ropą ze wszelich stron poważnie braniem jest pod rozwagę. Z jednej strony producenci surowca widzą interes swój w oddawaniu pewnej części produkcji na cele opałowe, ażeby choć w części przeciwdziałać nadprodukcji, z drugiej strony kolej i przemysłowcy przeciwdziałać muszą brakowi węgla, — przez stosowanie w swych przedsiębiorstwach innego paliwa.

Pertraktacje prowadzone w tej sprawie dają jasny obraz braku organizacji wśród producentów ropy.

Przypatrzmy się bliżej tej sprawie. W naturze kopalnictwa naftowego leży, iż właściciel kopalni, na krótki nawet okres czasu — nie jest pewnym swej produkcji. A któż śmiałyby wymagać od producentów, ażeby oni wyłącznie, jedynie dla sanacji rynku ropnego i rozpowszechnienia ropy opałowej, dostarczali swego produktu po odpowiednio niskich cenach?

Żadne przedsiębiorstwo zaś nie zgodzi się na zaprowadzenie znaczniejszej instalacji opalania ropą — bez gwarancji dostawy większych ilości ropy.

A któż byłby w stanie dać podobną gwarancję z należytem zabezpieczeniem?

Jedynie tylko związek producentów, jedynie tylko towarzystwo sprzedaży ropy posiadałoby możność, jako strona kontraktująca doprowadzić do pomyślnego rezultatu znajdujące się w zawieszeniu pertraktacje o dostawę ropy.

Istotnie, z jakiego tylko punktu przypatrzmy się sanacji przemysłu naftowego, zawsze występuje konieczność, założenie towarzystwa sprzedaży ropy.

Do tego koniecznym jest naturalnie kapitał.

Lecz o kapitał niema obawy. W najbliższym czasie nasze instytucje finansowe znowu chętnie się zwrócą ku zyskownym przedsiębiorstwom.

Towarzystwo sprzedaży ropy, tak założone, jak je sobie przedstawiamy, stanowi dla każdej poważnej instytucji finansowej obfite źródło pewnych dochodów, w drodze procentów, prowizji i ewent. udziału w zyskach przy nadwyżce ceny.

Wtedy rząd centralny i krajowy mógłby towarzystwu temu, będącemu reprezentacją galicyjskiego przemysłu ropnego — w interesie ogółu — udzielić poparcia i ochrony. Towarzystwo to mogłoby być pewnym najrozmaitszych udogodnień, taryfowych, transportowych, magazynowych etc. — ale przysługiwałyby one tylko towarzystwu — nie poszczególnym producentom.

Nie braknie w Galicyi miarodajnych czynników, które umiałyby się należycie i sumiennie zająć założeniem takiego towarzystwa. Niechże się zatem zjednoczą, by myśl tu rzuconą w czyn prowadzić.

Dewiza ich brzmiać powinna: Ochrona i pomoc całego galicyjskiego kopalnictwa naftowego.

J. S.

Statystyka kopalń naftowych w Tustanowicach za grudzień 1907.

Firma	Nazwa kopalni	Głębokość	Dymenzja	Pokład	Produkcja w system. i na dobę	Uwaga
„Akcyjne galicyjskie karpackie Tow. naftowe“ dawniej Bergheim, Mac. Garvey	Sekcja II. Nr. 1	1084	5"	piask. rop.	1 ¹ / ₂	
	Nr. 2	1030	6"	"	4	
	Nr. 5	745	7"	ił	—	
	Nr. 12	1083	5"	piask. rop.	1	
	Nr. 17	1010	6"	"	2	
	Sekcja III. Nr. 15	1080	5"	"	1	
	Nr. 16	975	6"	"	1	
	Nr. 19	1010	6"	"	—	
	Nr. 20	745	7"	łupek	—	
	Bukowiec Nr. 21	478	9"	iły	—	
	Nr. 22	1257	6"	piask. rop.	25	miesięcznie
Dobr. kamer. Nr. 1	Nr. 2	1265	5"	"	—	
	Nr. 2	1291	6"	"	2	
	Nr. 3	844	6"	łupek	1	małe wyb.
„Akcyjne Tow. Nafta“	Nr. 1	945	6"	piask. rop.	—	
	Nr. 2	921	7"	łupki	—	
	Nr. 3	790	7"	iły	—	
„Akcyjne gór. Tow. Montan“	Nr. 1	1140	5"	piask. rop.	15	
	Nr. 2	904	7"	łupki	—	
„Akcyjne Towarz. Galicya“	Sekcja I. Nr. 1	1032	6"	piask. rop.	5	
	Nr. 9	475	9"	łupki	—	
	Sekcja II. Juliusz Nr. 5	772	7"	piask. rop.	—	
	Hansa Glück	655	7"	łupek	—	małe wyb.
	William	585	7"	łupki	—	
	Minerwa	743	7"	piask. rop.	4	
	Berolina	780	7"	"	—	spad.
Alfred	321	9"	łupki	—		
Angermann, Macher i Ska	Bitum Nr. 1	968	6"	piask. rop.	—	
	Nr. 2	1005	6"	"	—	
	Józef Nr. 1	802	7"	łupki	—	
	Henryk Nr. 1	1015	6"	piask. rop.	7 ¹ / ₂	
	Nr. 2	911	6"	"	7 ¹ / ₂	
Jakób Vacek, Leon Liebermann i Ska	Mukden Nr. 1	1123	6"	piask. rop.	7 ¹ / ₂	
	Nr. 2	1011	6"	"	—	
Oziasz Schreier i Noe Schauder	Agata Nr. 1	934	5"	piask. rop.	—	zagwoźdź.
	Nr. 2	948	6"	iły	—	
Jakób Kammermann, Salom Spitzmann i Ska	Aba				1/8	
Mertens, Liebermann i Bard	Alojzy Nr. 1	1017	6"	piask. rop.	1 ¹ / ₂	
	Herman Nr. 2	1113	6"	"	2	
	Wilhelm Nr. 3	620	9"	łupki	—	
Zygmunt Biesiadecki i Paweł Kristen	Georg Nr. 1	1009	5"	piask. rop.	—	
	Nr. 2	900	6"	"	—	
J. Becher, M. Lindenbaum i Ska	Bertold	1215	6"	piask. rop.	12	
Z. Duczyński i Fr. Zamoyski	Barbara Nr. 1	1196	6"	piask. rop.	3 ¹ / ₂	
	Kinga Nr. 1	1190	6"	"	2	
	Nr. 2	1000	6"	"	—	
Spitzmann i Schreier	Kordyan Nr. 1 Nr. 2					

Firma	Nazwa kopalni	Głębokość	Dymenzja	Pokład	Produkcja w cysternach i na dobie	Uwaga
Bernard Goldstein i Bertold Goldberg	Lilia Laura	1122	6"	piask. rop.	1	
		1412	6"	"	3	
Leon Mikucki i Ska	Mercedes	1100	6"	piask. rop.	8	
Ol. hr. Resseguier i Dr. Fränkel	Marya Teresa Nr. 1	1102	6"	piask. rop.	2	
		940	6"	"	1	
		927	7"	"	—	
T. Malczewski i Nahlik	Nr. 1	1177	5"	piask. rop.	2	za tłokiem
		930	7"	"	—	
		1026	6"	"	—	
		670	7"	"	—	
Z. Rusocki i M. Sroczyński	Nowina	970	6"	piask. rop.	2	
Perkins, Mac Intosch, Perkins	Nr. 1	868	6"	piask. rop.	—	
		760	7"	"	—	
		606	7"	łupki	—	
Schmidt, Exelbirt i Ska	Parnes	997	7"	piask. rop.	2 ¹ / ₂	
Sz. Grünbaum S. Gartenberg i Ska	Rosa	1020	6"	piask. rop.	3 ³ / ₄	
Jerzy ks. Lubomirski	Rozwadów	520	9"	łupki	—	
Elgin Scott i Karol Buber	Elgin	1004	6"	piask. rop.	2	za tłokiem
Schutzmann i Ska	Salo	1020	6"	piask. rop.	2 ¹ / ₄	
Jul. Schreier i Ska	Józef	1037	6"	piask. rop.	1 ¹ / ₄	
Chil Morgenstern i Jak. Kammermann	Phönix Nr. 2	1071	6"	piask. rop.	—	zagwożdż.
		906	7"	"	—	
J. Löwenheck E. Schläfrig i Ska	Smolka	987	6"	piask. rop.	4	
Hr. Dzieduszycki i Ska	Sas Nr. 1	1058	6"	piask. rop.	5	
		541	9"	piasek	—	
Dr Kaleta i Ska	Stella	987	6"	piask. rop.	4	
Chil Morgenstern Kammermann i Ska	Tryumf Nr. 1	1027	6"	piask. rop.	1	
		984	6"	"	—	
		920	6"	"	—	
Eisig Scheinfeld Gab. Kraus i Ska	Trunkwalter	1018	6"	piask. rop.	1 ¹ / ₂	
Sroczyński, Kurtz i Ska	Tsuszima	990	6"	piask. rop.	2	
Towarz. uryckie (Gartenberg, Schreier, Feuerstein, Wiśniewski)	Sekcja Schreier Nr. 1	943	6"	piask. rop.	2	
		1024	6"	"	—	
		1013	6"	"	9	
		988	6"	"	17	
		762	7"	"	—	
		562	9"	"	—	
Kop. nafty Wygoda	Wygoda Nr. 1	892	7"	piasek	—	
Maryan Teodorowicz Dr. Józef Brauner i Ska	Fortuna	1119	6"	piask. rop.	7	
Jakób Vacek i Ska	Banknot	1066	7"	łupki	—	
Józef Wolny i Ska	Sezam Nr. 1	1088	6"	łupki	—	
		1030	6"	piask. rop.	—	
		994	7"	"	—	

Firma	Nazwa kopalni	Głębokość	Dymenzya	Pokład	Produkcyja w cystern. i na dobę	Uwaga
Brauns i Berman	Borneo Oil City	840 970	7" 6"	piask. rop. "	— 1	małe wyb.
Dr. Kreisberg i Ska	Sumatra	1097	6"	piask. rop.	7	
Norbert Gold i Ska	Peña Carlos	902 652	6" 9"	piask. rop. łupki	— —	wyrabia się zasyp
Dr. Goldhammer i Wagmann	Sycylia	981	7"	piask. rop.	3	
Ralph Eliot Clay	Nr. 1 Nr. 2	1151 1098	5" 5"	piask. rop. "	1 —	
Władysław Długosz i Tomasz Łaszcz	Nr. 1	1154	5"	piask. rop.	5 ¹ / ₂	
Dr. Landes i Ska Gabryel Kraus Wichański, Liepschütz i Ska	Dziunia Hala Genia Zuzia	1098 1100 1110 1120	7" 6" 6" 6"	piask. rop. " " "	5 ¹ / ₂ 18 — 2	
Wł. Długosz i Ska	Nr. 1	950	7"	piask. rop.	1 ¹ / ₂	
Wł. Długosz i bar. Popper	Nr. 1	767	7"	iły	—	
Dawid Fanto i Ska	Columbus Nr. 3 Nr. 5 Nr. 8 Babycz Nr. 6 Nr. 7 Nr. 10	1342 1197 1056 345 962 530	4" 5" 5" 9" 6" 9"	piask. rop. " iły łupki piask. rop. iły	— — — — — —	
J. Wagmann L. Eckstein i Ska	Ernestyna Nr. 1 Nr. 2	830 932	6" 6"	piask. rop. "	— 2	zagwoźdź.
Inż. Immerdauer i Ska	Ella Marylka Mila	940 567 1902	7" 9" 6"	piask. rop. iły piask. rop.	1 — 1 ¹ / ₂	
Aleks. Dworski K. Komirowski i Ska	Ewka	970	4"	piask. rop.	6 ¹ / ₂	
Dr. Tiegermann J. B. Wagmann i Ska	Flora	1130	6"	piask. rop.	1 ¹ / ₂	
Galic. Spółka naft.	Nr. 1 Nr. 2	1129 1137	6" 6"	piask. rop. "	14 8	
Israel Beer, Wagmann i Ska	Hucuł Nr. 1 Nr. 2	980 940	6" 6"	piask. rop. "	1 ¹ / ₂ —	
Bracia Spitzmann	Izabella	1092	6"	piask. rop.	—	
Jul. Eifermann i Jak. Felsen	Ignacy	1102	6"	piask. rop.	2	
Fraenkel, Bincer, Dr. Ehrenpreis	Jadwiga	950	6"	piask. rop.	1 ¹ / ₂	
Liepe Schutzmann	Jakob	1047	6"	piask. rop.	3 ¹ / ₂	
Gabryel Kraus	Kometa	1020	6"	piask. rop.	—	
Juliusz Popiel Leon Kaufmann	Klara Popielanka	939 903	6" 6"	piask. rop. "	3 5 ¹ / ₂	
Osiecimski i Lubański	Litwa Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	1015 1010 978	6" 6" 7"	piask. rop. " łupki	— — —	
Laupenmühlen	Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3 Nr. 4 Nr. 5 Nr. 6 Nr. 7 Nr. 8	1040 1082 1001 925 1096 946 1032	6" 6" 6" 7" 6" 7" 6"	piask. rop. " " " " łupki piask. rop. "	1 ¹ / ₂ — 2 4 ¹ / ₃ — 1 ¹ / ₂ — 2	

Firma	Nazwa kopalni	Głębokość	Dymenzya	Pokład	Produkcya w cystern. i na dobę	Uwaga
Wolski, Weydlich, Kor-sak i Ska	„Wilno“	1051	6"	piask. rop.	786	w listop.
	„Wacław“	903	7"	„	—	
	„Hanashal“	739	7"	łupki	—	
	„Kalifornia“	638	9"	„	—	
	„Noe“	984	6"	piask. rop.	—	
	„Pluto“	476	9"	iły	—	
Schneeberg, Liebermann, J. Mendelsohn	„Żmudz“	489	7"	piask. rop.	1/8	
Stan. Kurz i Ska	„Banzaj“ Nr. 1. Nr 2.	1052	6"	piask. rop.	—	
		982	6"	„	5 1/2	
Hen. Suchestow	„Ann“ „Napoleon“ „Katarzyna“	817	7"	łupki	—	
		678	7"	„	—	
		348	9"	„	—	
	„Livia“ „Olypia“	604	9"	łupki	—	
		538	9"	„	—	
Niemiecko-galic. tow. naftowe	„Jenny“	935	7"	piask. rop.	70	
Niemiecko-galicyjskie przedsiębiorstwo naft.	„Max“	562	9"	iły	—	
Katarz. br. Popper	Nr. 1. Nr. 2.	1148	5"	piask. rop.	5	
		780	7"	łupki	—	
Mendelsohn (Berlin)	„Emlia“ „Deutschland“ „Hohenzollern“	475	9"	łupki	—	małe wyb.
		695	9"	iły	—	
		347	9"	łupki	—	
Nowe niem. galic. przed-siębiorstwo naftowe	„Sabina“	1020	6"	piask. rop.	1/2	
Niemieckie-austryackie przedsiębior. naftowe	„Roman“ „Jenny“	560	9"	łupki	1 1/2	
		965	6"	piask. rop.	—	
Przedsiębiorstwo wiertnicze	Emil Petrolea	711	6"	piask. rop.	—	
		804	6"	„	—	
Siegfr. Aldor	Otylia	710	6"	piask. rop.	—	
	Hilda Nr. 1. Nr. 2.	904	6"	piask. rop.	1/4	
		228	9"	łupki	—	
Sch. Schreier i Ska	Cecylia	1100	6"	piask. rop.	—	
Petroleum Limit.	Truskawiec	680	7"	iły	—	
A. H. Syngge (J. Kornhaber)	Nr. 1. Nr. 2. Nr. 3.	1076	6"	piask. rop.	2	
		984	6"	„	—	
		948	6"	„	1 1/2	

Z PRASY.

Przemysł naftowy w Galicyi w roku 1907.

(„Polnische Post“ — Wiedeń).

Rok ubiegły był rokiem nader burzliwym w austro-węgierskim przemyśle naftowym. W pierwszym rządzie wymienić należy dwa momenty, które wycisnęły piętno na rozwoju tej gałęzi przemysłu w r. 1907. Po pierwsze rozwiązanie kartelu rafinerij, następnie zaś niezwykle przejścia na rynku ropnym. Kartel został rozwiązany z dniem 30. kwietnia u. r. mimo, iż nie brakło usiłowań przedłużenia tej konwencji. Rokowania rozbiły się jednak o szkopuł, iż nie można było dojść do porozumienia, co do rozdziału kontyngentu. Wchodzący tu w grę w pierwszym rządzie te rafinerie, które były już członkami kartelu naftowego; w daleko wyższym stopniu wszakże dotyczyło to tych rafinerij, świeżo powstałych, których bez wielkich ofiar nie można było pozyskać dla wspólnej akcji. Plan nowej konwencji polegał mianowicie na utworzeniu centralnego biura sprzedaży, którego członkowie uczestniczyliby w zyskach. Nie zdołano jednak dojść do porozumienia, co do klucza, wedle którego nastąpiłoby miał rozdział czystego zysku.

Jak donoszą, pertraktacje nad odnowieniem kartelu na wspomnianej zasadzie, trwać mają dalej, i w kołach interesowanych panuje przekonanie, iż projekt centralnego biura sprzedaży przedstawia jedyną możliwość odnowienia kartelu. Do tej chwili wszakże pertraktacje nie postąpiły naprzód. W każdym jednak razie zauważyć się dało z końcem roku pewne złagodzenie ostrej walki konkurencyjnej rafinerów między sobą, gdyż w ostatnich tygodniach nastąpiło w krótkich odstępach trzykrotne podwyższenie ceny po pół korony. Stanowi to objaw osłabnięcia walki konkurencyjnej.

Położenie przemysłu naftowego zaostrzyło się w ciągu roku również i przez zajęcia na rynku ropnym. Zakład kredytowy rozwiązał układy komisowe z „Petroleą“ w chwili, olbrzymiej nadprodukcji ropy w kraju. Następstwem tego była deruta ceny ropy, któ-

ra przejściowo spadła nawet niżej korony. Ale jeśli nawet stosunki w miesiącu sierpniu były bardzo krytyczne, to miały tę dobrą stronę, iż producenci surowca poruszyli wszystkie miarodajne czynniki, żądając trwałej sanacji galic. przemysłu naftowego. Nie wszystkie życzenia stawiane przez producentów spełniono, i cały szereg niespełnionych postulatów przenieśli producenci na rok bieżący; lecz sfery miarodajne objawiły stanowczą wolę przyniesienia pomocy galicyjskiemu przemysłowi naftowemu, i spodziewać się należy, że z nowym rokiem i cena ropy korzystniej się ukształtuje.

Najbardziej pocieszający moment w rozwoju przemysłu naftowego stanowi pomysły rozwój eksportu. Towarzystwo akcyjne „Olex“ podwyższyło swój kapitał, dążąc do oparcia eksportu na szerszych podstawach, i zamierzając rozszerzyć instalacje eksportowe zagranicą.

Na ogół można powiedzieć, iż sytuacja austro-węgierskiego przemysłu naftowego z końcem roku przedstawia się nieco optymistycznie, aniżeli przed niedawnym czasem spodziewać się było można.

Phitus.

Korespondencya.

Zagórz.

Po roku zastoju, choć ciężkie czasy okolica nasza znów się ożywiła. Niespodziankę zrobiła nam „Akcynna Spółka Naftowa Schodnica“, która w głębokości 700 m. w szybie Nr. II. w Zagórzcu dostała, jak na tutejsze stosunki, bardzo obfitej ropy. — Pomimo, że świdér jest jeszcze na dole, szyb ten już trzeci tydzień daje dziesięć cystern dziennie, a produkcya jego jak dotąd nie upada przeciwnie wzmogła się, gdyż początkowo było trochę mniej.

Jestto dopiero drugi szyb, dowiercony do trzeciego horyzontu, który pozazdrościwszy swemu poprzednikowi, przewyższył go dwukrotnie produkcją. W obec takich wyników „Schodnica“ zabiera się do nowych robót a mając tutaj rozległe terena położone na pasie reponośnym w Zagórzcu, może nie żałować Borysławia.

Inne spółki, które chwilowo roboty wstrzymały jużto ze względu na ogólną niepomyślną sytuację naftową, już z powodu braku monety nie tylko w złocie ale i papierach, zachęczone dobrymi innymi rezultatami, napowrót podjęły pogłębiania rozpoczętych szybów, zasiliwszy się bądźto krajowymi koronami bądź niemieckimi markami. — Na razie spółki te produkują metry, gdy zaczęta ropę, nie omieszkać prawdopodobnie dobrymi wynikami ich szybów podzielić się z Szanownymi Czytelnikami, co w paru miesiącach powinno nastąpić, gdyż szyby te są w racjonalnych punktach pozakładane.

Szczęśliwa firma „Rokach, Sussmann, Landau & Sussmann“ — przeszło przed pół rokiem z jednego szybu miała produkcję dwóch wagonów dziennie, a po dzień dzisiejszy produkcja ta zmniejszyła się zaledwie o kilka centnarów. Być może, że szyb ten pogłębiony będzie chciał dorównać „schodnickim“ w Zagórze, „tymczasem firma „Rokach i Spka“ zadawalnia się tem co ma, z wiosną jednak rozpoczyna i ona nowe wiercenia.

KRONIKA.

Zmiana powszechnej ustawy górniczej. 28 grudnia z. r. odbyła się ponownie w Krajowym Towarzystwie naftowym konferencya nad zmianą powszechnej ustawy górniczej; na konferencyę przybył poseł Zarański z Wiednia; omawiano głównie sprawę wyłączenia i przyspieszenie toku postępowania. Referenci projektu zmiany pp. inż. Gawroński i dr. Górecki mają opracować wkrótce już cały materiał.

Opalanie pieców pokojowych ropą. Nad rozwiązaniem sprawy opalania pieców mieszkalnych ropą lub odpadkami naftowymi pracowano już od dawna; obecnie drożyzna węgla i tanieść ropy stała się nowym bodźcem do prac i doświadczeń w tym kierunku. Redaktor pisma naszego dr. Bartoszewicz miał sposobność oglądania aparatu skonstruowanego przez prof. dra J. Zakrzewskiego i Dra Negrusza w ruchu, który rozwiązał kwestię opalań ropą pieców mieszkalnych zupełnie zadawalniająco. Aparat nie jest jeszcze opatentowany, szczególnie więc jego urządzenia pozostają tajemnicza na razie; ropa przy zastosowaniu tego sposobu pali się bez dymu białym ładnym płomieniem; 2-5 kg, ropy wystarczają do rozgrzania pieca i mieszkania; urządzenie bardzo proste, niewymagające żadnej rekonstrukcyi pieca,

Odpowiednia manipulacya w celu dostarczenia ropy do mieszkań i ujęcie zręczne całego interesu może wielce się przyczynić do zastąpienia węgla ropą nawet w mieszkaniach, coniezawodnie tak dla naszego przemysłu jak i dla wyrugowania węgla pruskiego może mieć bardzo doniosłe znaczenie.

Założenie towarzystwa sprzedaży ropy przez Zakład kredytowy. Jak donoszą, zamierza Zakład kredytowy założyć towarzystwo z ograniczoną poręką, mające na celu objęcie handlu ropą w szerokim zakresie. Towarzystwo założonem być ma z kapitałem dwóch do trzech milionów koron, i uczestniczyć w niem mają członkowie tego konsorcjum, które objęło zaliczkowanie ropy. Założyć się mające towarzystwo rozporządzać ma odpowiednim parkiem cysternowym i zajmować się ma w pierwszym rzędzie dostawą ropy opalowej, której znacznego rozpowszechnienia oczekiwać należy wobec zniżki taryfowej która bezwątpienia udzieloną zostanie. Towarzystwo zajmować się również będzie sprzedażą ropy dla rafinerij. Towarzystwo „Petrolea“, które do sierpnia 1907 koncentrowało gros dostawy ropy dla rafinerij, od rozwiązania układów komisowych ograniczyło swe agendy wyłącznie do magazynowania i tłoczenia ropy.

Jak się dowiadujemy z autentycznego źródła, powyższą notatkę rozumieć należy w tym sensie, że na razie Zakład kredytowy agendy sprzedaży ropy zamagazynowanej czy to na cele opalowe, czy rafinerij wydzielił z dotychczasowych agend Petrolei, zaś zorganizowanie sprzedaży ropy na cele opalowe na większą skalę jest jeszcze kwestyą przyszłości.

Towarzystwo akcyjne dla austr. i węgierskich produktów naftowych. Dnia 16 grudnia u. r. odbyło się w Wiedniu Walne Zgromadzenie Towarz. akc. dla austr. i węgierskich produktów naftowych „Olex“ pod przewodnictwem prezesa bar. Biedermanna. Sprawozdanie roczne i zamknięcie rachunkowe za czas od 1 maja 1906 do 30 kwietnia 1907 przedłożone przez dyr. Adlera, przyjęło zgromadzenie do wiadomości i uchwalono z czystego zysku w kwocie 71.378 K. (+6.721 K) przenieść kwotę 3.569 K. (+ 236) do funduszu rezerwowego, 60.000 K przeznaczono na wypłatę dywidendy 24 K. (jak w r. u.) resztę zaś K. 7.809 (+ 6.285) przeniesiono na nowy rachunek. Ustępujący członkowie Rady nadzorczej wybrani zostali ponownie. Wniosek Rady nadzorczej o podniesienie kapitału akcyjnego z 1 miliona do 2-3 milionów kor. przyjęto jednogłośnie, również i wnioski na konieczną zmianę statutów. Uchwalono zmianę §. 27 statutu w tym kierunku iż podniesienie dalsze kapitału do 3 mil. koron dopuszczalnym jest bez upoważnienia ze strony rządu. Na odbytem później posiedzeniu rady nadzorczej wybrano bar. Biedermanna prezesem, u pp. Szirmay'a i D. Fantę wiceprezesami.

Konferencya ministeryalna w sprawie sankcyonowania krajowej ustawy naftowej. Pod przewodnictwem szefa sekcji Webersa odbyły się w dniach 18 i 20 grudnia w ministerstwie rolnictwa konferencye, poświęcone kwestyi sankcyonowania ustawy naftowej, uchwalonej podczas ostatniej kadencji Sejmu galicyjskiego. W konferencyach tych wzięli udział prócz zastępców ministerstw rolnictwa, sprawiedliwości i ministerstwa Galicyi, także członek Wydziału krajowego dr. Jahl i posłowie do Rady państwa dr. Małachowski i radca górnictwa Zarański. Konferencye miały na celu usunięcie wątpliwości, nasuwających się z powodu uchwalonego na wniosek posła Bujnowskiego § 31 a) nowej ustawy, określającego obowiązek właściciela kopalni nabycia terenu naftowego o powierzchni mniejszej, aniżeli 12.000 m. kw., otoczonego ze wszech stron kopalniami. Stylizacya tego słusznego w swojej zasadniczej myśli postanowienia jest tak niefortunna i tyle nasuwa wątpliwości co do interpretacyi, że rząd centralny zastanawiał się nad tem, czy ustawę tę wogóle można przedłożyć do sankcyi cesarskiej.

Dzięki życzliwości zastępców rządu a zwłaszcza radców ministeryalnych Homanna i dr. Rosnera, tudzież dzięki poparciu naszych posłów, powyższą została uchwała, ażeby ustawę przedłożyć do sankcyi cesarskiej, jednakże po uzyskaniu sankcyi wydać rozporządzenie wykonawcze, zawierające interpretacyę niejasnego postanowieeia, nadto, zaś poczynić przygotowania do projektu noweli, którą rząd miałby przedłożyć podczas najbliższej kadencji sejmowej. W ten sposób zabezpieczono rychłe wejście w życie nowej ustawy naftowej krajowej, której od szeregu lat domagały się koła interesowane. Przed ostateczną redakcyą noweli, daną będzie sposobność krajowemu towarzystwu naftowemu jakoteż interesantom wyrażenia swoich opinij.

Francuskie laboratorium dla przemysłu naftowego. P. J. Maguin w „Journal du Pe'trole“

przemawia za założeniem oficjalnego laboratorium dla przemysłu naftowego w Paryżu. Myśl założenia laboratorium pochodzi od pana Tasilly i Guiselin, a wspomniany artykuł rozwija tylko myśl tę w dalszych szczegółach. Laboratorium to ogniskować ma wszystkie działy wiedzy naftowej posiadające znaczenie ogólne. Oficjalny charakter laboratorium służyłby do stworzenia obiektywnego forum zarówno dla sfer oficjalnych, jak i dla stron prywatnych, w celu omawiania i rozstrzygania kwestyj odnosnych w sposób odpowiadający interesom ogółu. Zakres działania laboratorium pomyslny jest na szerszą skalę, aniżeli laboratoria miewają, gdyż prócz zwykłych badań, wypracowania metod i prac naukowych, obejmuje program również wypracowanie ogólnych postanowień, dotyczących kontroli, transportu i magazynowania, międzynarodowych norm badania produktów i regulaminów.

Zjazd międzynarodowy techników wiertniczych we Lwowie. Na ostatnim dorocznym zjeździe techn. wiertn. w Hamburgu, uchwalono tegoroczny zjazd odbyć we Lwowie; Kraj. Tow. naftowe w porozumieniu z prof. Syroczyńskim, który został mianowany prezesem tego zjazdu, rozpatrywało sprawę tego zjazdu; grono zaproszonych techników i inżynierów naftowych wybrało do urządzenia zjazdu, który odbędzie się we wrześniu b. r., ściślejszy komitet w skład którego weszli prof. Syroczyński, Pr. Bartoszewicz, inżynier Łukaszewski, hr. Zamoyski, inżynier Ekner i inżynier Pierściński ze strony Związku techników wiertniczych.

Niemiecki komitet dla międzynarodowego kongresu naftowego. zamierza zmienić się w stałą delegacyę, tak iż od pierwszej chwili liczyć możemy na wydatne poparcie naszego przedsięwzięcia we Lwowie, i od nas obecnie zależy, by przysły kongres ukształtować z jaknajwiększą korzyścią dla ogółu.

Z. BIELSKI & A. ŁUKASZEWSKI

INŻYNIEROWIE-PRZEDSIĘBIORCY

wykonują w przedsiębiorstwie roboty ziemne, budowlane, instalacyjne i wiertnicze, przeprowadzają rewizye i badania instalacyj gazowych i elektrycznych, wykonują torpedowania szybów wiertniczych.

WYKONANIE PODJĘTYCH ROBÓT PUNKTUALNE, SUMIENNE I FACHOWE.

BORYSŁAW

W. Sikorski & J. Seidenstein

w Krośnie

filie: w BORYSŁAWIU i ZAGÓRZU

Utrzymują stale na składzie:

KOTLY i MASZYNY PAROWE, oraz
KOMPLETNE URZĄDZENIA i wszelkie
NARZĘDZIA do głębokich wierceń.

Jako specjalność polecają:

ŻURAWIE WIERTNICZE, POPUSZCZA-
DŁA najnowszych systemów, WIELOKRAŹKI
z ulepszonym przyrządem do smarowania,
SZTANGI RATUNKOWE z końcami nie-
spawanymi (z jednego kawałka).

Pasy wiertnicze

„URSUS“

w najlepszej jakości i t. d. i t. d.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18

z bogato zaopatrzonymi składami w Borysławiu i Krośnie

wykonuje

w najkrótszym czasie dostawy wszystkich dymenzyi **kutych rur gazowych, wodociagowych i parowych**, czarnych, pocynkowanych i asfaltowych wraz z przynależnymi łącznikami; dostarcza **rury płomienne** do kotłów parowych, **rury wiertnicze hermetyczne, rury pompowe, stalowe rury mufowe**, obciążane jutą, węże z rur dla gorzelń, browarów itp., maszty dla elektrycznych urządzeń i przeniesienia siły, tudzież poleca jako specjalność wyroby szwejsowane z blachy kutej a wyrabiane w nowo urządzonym we Witkowicach zakładzie spajania za pomocą gazu wodnego, a mianowicie: Rury wiertnicze hermetyczne ponad 12 cali zewnętrznej średnicy aż do 2000 mm. średnicy, rury Gallo-way'a, fasony wszystkich gatunków, recypienty gazowe, cysterny naftowe z dnami spajanemi, kotły do amoniaku itd.

Wyłączne Zastępstwo we Witkowskich rurach z lanego żelaza i fasonów do przewodów gazowych i wodnych.

Zastępstwo fabryki narzędzi firmy Blaua i Ski we Wiedniu.

Oferty i cenniki ilustrowane, także i na armatury do urządzeń gazowych, wodnych i parowych bezpłatnie i franko.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.

Dr. Bronisław Michałewski

adwokat krajowy we Lwowie

ma swoje biuro przy placu Maryackim l. 10.

Telefon nr. 350.

Biuro wiertnicze i robót górniczych „Łempicki i Ska w Sosnowcu (gub. piotrkowska, Król. Pol.) poszukuje

Majstra wiertniczego

z kilkuletnią praktyką, obznajomionego z systemem płuczковым Faucka i dyamentowym. Zgłoszenia sub. Biuro Wiertnicze, Sosnowiec.

BIURO

technicznej, prawnej i handlowej porady, tudzież pośrednictwa w sprawach górniczych

KAZIMIERZA KOSTKIEWICZA

zaprzyiężonego inżyniera górniczego, em. c. k. starszego komisarza górniczego, b. naczelnika c. k. Urzędów górniczych w Drohobyczu i Jaśle, b. technicznego urzędnika gal. kopalń i warzelni soli, kopalń nafty i wosku ziemnego etc.

W JAŚLE.

Towarzystwo akc. dla przem. naftowego.

Fabryka narzędzi wiertniczych w Borysławiu

wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstrukcyi. — Żerdzie wiertnicze z najlepszego materiału. — Świdry ekscentryczne patentu M. Longchamps'a, jakoteż wszelkie przybory do głębokich wierceń. — Tłoki do wydobywania ropy patentu Mikucki, Krynicki, Żubr. — Zbiorniki na ropę opalową. — Gazowniki specjalnej konstrukcyi. — Mierniki na ropę. — Odlewy żelazne i metalowe. —

Naprawa kotłów parowych.

Cenniki i kosztorysy na żądanie.

Przedsiębiorstwo dla spraw naftowych

„UNIVERSUM“

Dr. J. Gruszkiewicz, Dr. E. Kaléta, Inż. J. Pierściński

**Spółka z ograniczoną poręką
w Borysławiu.**

Organizuje spółki naftowe oparte na ścisłej i wykluczającej hazard kalkulacji, wykonuje wiercenia w akordzie.

Kupuje i sprzedaje tereny, kopalnie oraz drobne udziały tychże (brutta, netta).

Obejmuje zarząd kopalń, wykonywa nadzór i kontrolę tychże, oraz udziela wy-czerpujących i pewnych informacji o terenach i kopalniach galicyjskich.

Przedsiębiorstwo posiada własne biuro techniczne dla wypracowywania projektów, oraz wykonywania wszelkich prac technicznych i chemiczno-naftowych.

Adres dla listów i telegramów

„Universum“ — Borysław.

(Telefon nr. 140).

**Przedsiębiorstwo dla głę-
bokich wierceń**

Inż. Wit Sulimirski
w Borysławiu

długoletnie doświadczenie na kopalniach ropy w Galicyi, na Kaukazie i w Rumunii; obejmuje akordy wiertnicze ewent. z własnym udziałem. Ekspertyzy terenów galicyjskich i kaukazkich. Kupno i sprzedaż terenów naftowych.

Rocznik Przemysłu Galicyi na r. 1909.

Pod tym tytułem wyjdzie w październiku b. r. obszerniejsza praca, zawierająca artykuły z wszelkich dziedzin przemysłu piór fachowych. Główny dział stanowić będą monografie znaczniejszych fabrycznych zakładów galicyjskich. Współpracownictwo objęły pierwszorzędne firmy przemysłowe.

Uprasza się o nadsyłanie dalszych prac, które będą chętnie zużytkowane.

Redakcja i Wydawnictwo

JULIUSZ WEISS

kierownik lwowskiej reprezentacji firmy Roesse-mann i Kühnemann, oddz. kolei Artura Koppela, we Lwowie ul. Kopernika l. 26., telefon l. 627.

TOWARZYSTWO dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wyłączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmana w Komotau, — walcownia rur w Schönbrunn, — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Berghem & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcya we Lwowie, ul. Romanowicza 3. * Filie Towarzystwa w Borystawiu, Krośnie i Zagórzcu.

Adres telegraficzny:	Konto p. k. o. 825 991.	Telegramm-Adresse:
Towarzystwo handlowe Lwów, Ossolińskich.	Rach. bieżący w Banku krajow.	Handelsverein Lemberg, Ossolińskich.
	Telefon Nr. 168.	

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przedewszystkiem myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.

Poczt. Kasa oszcz. Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

Ostrowski & Cudek

Dom handlowy dla interesów przemysłowo-naftowych

we LWOWIE, ul. Kopernika I. 21.

Przeprowadza: Kupno i sprzedaż udziałów kopalnianych, kupno i sprzedaż ropy. Organizuje: Spółki naftowe z drobnymi udziałami. Poleca: Przedsiębiorców wiertniczych do wierceń akordowych.

Ofiarujemy usługi jako eksperei przy wszelkich transakcyach z przemysłem naftowym łączność mających.

Dla wygody naszych P. T. Klientów urządziliśmy

Biuro techniczne

które pozostaje pod kierownictwem inżyniera Seweryna Blaźma.

Sporządzamy: Pomiary i niwelacje terenów, plany sytuacyjne terenów, kopalń i szybów naftowych, zgłoszenia kopalń do władz górniczych, profile otworów świdrowych i wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące.

Posiadamy bogato zaopatrzoney zbiór kopii map katastralnych

Adres dla telegramów: Ostrowski Cudek Lwów.

BIBLIOTEKA
GŁÓWNA

AKADEMII
GORNICZO
HUTNICZEJ

C 2337

1908

AS

N2B/C 31 597